

Vantaan ratikan hankesuunnitelma (esitys yhtymäkokoukselle, AK)

Hallitus 13.10.2023 § 105
1020/00.01.013.0132/2023

Esittelijä Toimitusjohtaja Tommi Fred
Valmistelija Vesihuollon toimialajohtaja Mari Heinonen, puh. 050 320 3909

Hankkeen tausta ja toteutustarve

Vantaan ratikka on noin 19 kilometriä pitkä raitiotielinja, joka kulkee Helsinki-Vantaan lentoasemalta Jumbon ja Tikkurilan kautta Hakunilaan ja siitä Länsimäen kautta Mellunmäen metroasemalle. Maankäytön ennusteen mukaan on reitin varrelle odotettavissa vuoteen 2050 mennessä uusia asukkaita yhteensä 60 000 ja uusia työpaikkoja 30 000. Rakentamiseen tarvittava kerrosala on arvioiden mukaan yli 3 milj. kerrosneliometriä asumiseen ja yli 1,6 milj. kerrosneliometriä työpaikkarakentamiseen.

Vantaan kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 22.5.2023 Vantaan ensimmäisen pikaraitiotielinjan toteuttamisesta äänin 41–26. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi oman osuutensa toteutuksen 27.9.2023.

Vantaalle toteutettavan raitiotien rakentamisen kustannus on 606 milj. euroa, josta valtion MAL-avustuksella on tarkoitus kattaa 30 prosenttia kustannuksista, eli noin 177 milj. euroa. MAL-avustukset eivät koske HSY:n osuutta. Helsingin seudun MAL-sopimusneuvottelut ovat käynnissä. Valtion rahoitusosuuden odotetaan varmistuvan sopimuksen myötä. Vantaan valtuuston päätöksen mukaisesti ratikan rakentaminen voi alkaa vasta, kun valtion rahoitusosuus on varmistunut. Rakentaminen aktivoituu myös HSY:n hankesuunnitelman osalta vasta kun MAL-sopimus on allekirjoitettu.

Vantaan ratikka -hankkeeseen sisällytetään yhteyden varrella olevia muita maanrakennus-, kadunrakennus- ja kunnallisteknisiä töitä. Nämä rakennustyöt liittyvät ympäröivän maankäytön kehittämiseen ja alueiden kunnallistekniikan parantamiseen.

Hanke aiheuttaa merkittäviä ja mittavia vesihuollon johtosiirtoja ja lisäksi samalla toteutetaan muita HSY:n verkostojen kannalta tarpeellisia vesihuollon saneeraus- ja investointitöitä urakoiden alueilla. Lisäksi työn aikana tullaan rakentamaan vesihuollon tilapäisjärjestelyjä vesihuoltopalvelujen turvaamiseksi.

Vesihuollon suunnitelmat ja toteutus

Hankkeen yhteydessä laaditaan vesihuollon johtosiirtoihin ym. vesihuoltojärjestelyihin liittyvät suunnitelmat. Suunnitelmat perustuvat HSY:n laatimiin esisuunnitelmiin ja konsultin laatimiin alustaviin rakennussuunnitelmiin, joissa on huomioitu vesihuollon tarpeet elinkaaren kannalta optimoiduin kokonaisuuksin. Johtosiirtojen ohella rakennetaan työnaikaisia vesihuollon tilapäisjärjestelyjä. Toteutussuunnitelmat laaditaan HSY:n ohjauksessa ja hyväksyminä.

Vantaan ratikka toteutetaan allianssimallilla. Selvitys HSY:n hankemuodosta allianssista on parhaillaan käynnissä. HSY:n tehtävänä on mm. verkostotekninen valvonta, HSY:lle määritellyt liittämisen ja sulkemistyöt ja verkoston vastaanotto.

Kustannukset

Vesihuollon kustannukset HSY:lle ovat Vantaan ratikka -hankkeessa laaditun kustannusarvion ja vesihuollon muiden liittyvien hankekustannusten mukaan yhteensä noin 57 milj. euroa (alv 0 %).

Kaupunkien hankkeiden tarpeesta lähtevien johtosiirtojen kustannukset jaetaan HSY:n ja jäsenkuntien välisen kt-sopimuksen alustavan esityksen mukaisesti johtojen iän mukaan hankkeen ja HSY:n kesken, jolloin HSY:n osuus on 10 ensimmäisen käyttövuoden jälkeen 2,5 % / johdon käyttövuosi.

Vesihuollon kustannukset on esitetty hankesuunnitelmassa.

Aikataulu

Rakennustöiden alkamista edeltää kilpailutusvaihe syksystä 2023 kevääseen 2024, minkä jälkeen rakentaminen voi alkaa. Ratikan liikennöinti on tavoitteena käynnistyä viisivuotisen rakentamis- ja testausvaiheen jälkeen vuonna 2029.

HSY:n hallintosäännön 8 §:n 14- kohdan mukaan hallitus hyväksyy vesi- ja jätehuollon verkostoja, laitoksia, rakennuksia, rakennelmia, laitteita ja maanrakennushankkeita koskevat hankesuunnitelmat, ellei tehtävä kuulu yhtymäkokoukselle, sekä vahvistaa rajat, joiden mukaan viranhaltija päättää mainituista asioista.

Mikäli hankesuunnitelman arvonlisäveroton alustava kustannusarvio ylittää 30 milj. euroa, tulee se viedä yhtymäkokouksen hyväksyttäväksi (yhtymäkokouksen päätös 9.10.2009 § 11).

Päätösehdotus (TF)

Hallitus päättää

a. esittää yhtymäkokoukselle, että se hyväksyy Vantaan ratikan hankkeen hankesuunnitelman siten, että hankkeen kustannukset vuoden 2022 hintatasossa ovat enintään 57 milj. euroa (alv 0 %, sisältäen aiemmin sovitut toteutusvaiheen valmistelevat ja liittyvät työt),

b. oikeuttaa vesihuollon toimialajohtajan tekemään Vantaan ratikkaa koskevat vesihuollon hankinnat ja tilaukset sekä sopimaan mahdollisista lisä- ja muutostöistä. Mahdollisesta allianssin osapuoleksi liittymisestä päätetään erikseen HSY:n hallituksessa,

c. SPKA:n hankinta kilpailutetaan HSY:n toimesta erillishankintana.

d. kehottaa Vantaan kaupunkia huolehtimaan päättilaajatehtävistä, kuten riittävästä rakennustöiden valvonnasta sekä suunnittelun, toteutuksen ja kustannusten seurannasta, kustannusten kontrolloinnista ja raportoinnista HSY:lle yhdessä sovittavalla tavalla.

Päätös

Hallitus päätti ehdotuksen mukaan.